

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Podpisnik: Anja Kopac Mrak
Izdajatelj certifikata: sigov-ca
Serijska št. certifikata: 3a 5e 92 74
Datum poteka certifikata: 23.03.2018
Datum in čas podpisa: 12:38, 25.07.2016
Referenčna številka: 0010-93/2016/2

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
PREDSEDNIK
Šubičeva 4
1000 Ljubljana

gp@dz-rs.si

REPUBLIKA SLOVENIJA - DRŽAVNI ZBOR

Prejeto:	25-07-2016
Šifra:	020-07/16-8153
Povezava:	542-08/16-6
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratica:	

Številka: 0010-93/2016/2

Datum: 18. 7. 2016

**Zadeva: Odgovor na pisno poslansko vprašanje Anje Bah Žibert v zvezi s
problematiko nasilja v družini**

Zveza: Vaš dopis št. 020-07/16-0819

Spoštovani,

Na ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, dr. Anjo Kopač Mrak ste naslovili pisno poslansko vprašanje Anje Bah Žibert v zvezi s problematiko nasilja v družini, na katerega podajamo naslednji odgovor.

U uvodu želimo pojasniti, da je bil leta 2008 sprejet Zakon o preprečevanju nasilja v družini (v nadaljnjem besedilu: ZPND), ki je predstavljal prvi sistemski zakon na področju preprečevanja nasilja v družini in je zavezal pristojne organe k skupnemu delovanju za zmanjševanje in preprečevanje nasilja v družini ter določil ukrepe za zaščito žrtev. Po sprejetju ZPND je Slovenija ratificirala še dve pomembni konvenciji s področja preprečevanja nasilja, in sicer leta 2013 Konvencijo o zaščiti otrok pred spolnim izkoriščanjem in spolno zlorabo (ti. Lanzarotska konvencija) in leta 2014 Konvencijo o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (ti. Istanbulska konvencija).

Osnovni cilj Istanbulske konvencije je ustvariti Evropo brez nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Konvencija je tako izhodišče za različne ukrepe, ki nasilje nad ženskami pravno in dejansko umeščajo v širši okvir boja proti diskriminaciji žensk in doseganja enakosti spolov. Države pogodbenice obvezuje k celostnemu pristopu obravnave nasilja nad ženskami in deklicami, vključno z nasiljem v družini, ki vključuje preprečevanje nasilja, zaščito in podporo žrtev, pregon storilcev in celovito ter koordinirano ukrepanje.

Slovenija je v zadnjem desetletju sicer znatno zvišala standarde na področju zaščite in obravnave primerov nasilja nad ženskami in nasilja v družini. Veljavna zakonodaja je posledično primerljiva z zakonodajo drugih evropskih držav, zato bo konvencija zahtevala le manjše dopolnitve v slovenski zakonodaji, predvsem v Kazenskem zakoniku, kjer je bila potrebna natančnejša opredelitev nekaterih kaznivih ravnanj po konvenciji (npr. prisilna poroka, zalezovanje itd.). Slednje je bilo v celoti realizirano s sprejetjem Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1C) julija 2015.

Podajamo informacijo o izvajanju nekaterih zavez iz Istanbulske konvencije po členih:

10. člen (usklajevalno telo)

Ustanovitev medresorske delovne skupine za spremljanje izvajanja Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima

10. člen Istanbulske konvencije nalaga pogodbenicam, da ustanovijo usklajevalno telo, odgovorno za usklajevanje, izvajanje, spremljanje in vrednotenje politik in ukrepov za preprečevanje vseh oblik nasilja in boj proti njim, ki jih zajema področje uporabe te konvencije.

Vlada RS je 7.4.2016 sprejela sklep o **ustanovitvi medresorske delovne skupine za spremljanje izvajanja Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima**, katerega članice in člani so predstavnice in predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za notranje zadeve in Policije, Ministrstva za pravosodje – CIP, Ministrstva za zdravje, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstva za javno upravo, Ministrstva za zunanje zadeve, Statističnega urada Republike Slovenije, Zavoda Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij – CNVOS, Društva SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja ter Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije.

Z namenom krepitve sposobnosti članov in članic medresorske delovne skupine za bolj učinkovito spremljanje izvajanja Istanbulske konvencije in priprave potrebnih poročil ter za promocijo konvencije in njenih določb v javnosti se bo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti priključilo **projektu Sveta Evrope "Nasilje nad ženskami"**, katerega glavni namen je:

- promocija Istanbulske konvencije,
- podpora izboljšanju in krepitvi nacionalnih pravnih in političnih okvirjev, ter
- podpora pri krepitvi institucionalne in operativne zmogljivosti institucij, vključno s izboljšanjem sodelovanja na nacionalni ravni.

13. člen (ozaveščanje)

Konvencija določa, da pogodbenice na vseh ravneh redno spodbujajo ali izvajajo kampanje ali programe ozaveščanja, tudi v sodelovanju z nacionalnimi institucijami za človekove pravice in telesi za enakost, civilno družbo in nevladnimi organizacijami, zlasti ženskimi organizacijami, kadar je to primerno, za večjo ozaveščenost in razumevanje javnosti o vseh pojavnih oblikah nasilja, ki jih zajema področje uporabe te konvencije.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v sodelovanju z žensko nevladno organizacijo Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja 28. oktobra 2016, organizira **mednarodno konferenco »Spremljanje in izvajanje Konvencije Sveta Evrope o nasilju nad ženskami in nasilju v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija) – Od besed k dejanjem!«**, ki bo potekala v Klubu Cankarjevega doma, v Ljubljani.

Konferenca je del mednarodnega projekta *»Usklajena prizadevanja – K novim evropskim standardom za zaščito žensk, ki doživljajo nasilje zaradi spola«*, ki ga sofinancira Evropska unija. Na konferenci pa bomo govorili o izvajanju konvencije v državah pogodbenicah (Slovenija, Bosna in Hercegovina, Črna Gora, Srbija in Avstrija) ter pregledali stanje in pogoje za njeno ratifikacijo v Makedoniji, Hrvaški ter s strani Evropske unije. Na konferenci bodo

sodelovale predstavnice in predstavniki Sveta Evrope, Evropske komisije, državnih institucij ter nevladnih organizacij, ki sodelujejo v projektu.

Konvencija bo prispevala tudi k razširjanju informacij v javnosti o razpoložljivih ukrepih za preprečevanje nasilnih dejanj, ki jih zajema področje uporabe te konvencije.

34. (zalezovanje) in 37. člen (prisilna poroka)

Opredelitev zalezovanja in prisilne poroke kot kaznivega dejanja.

34. člen določa, da pogodbenice sprejmejo ustrezne zakonodajne ali druge ukrepe za zagotovitev, da se zalezovanje opredeli kot kaznivo.

37. člen določa, da pogodbenice sprejmejo potrebne zakonodajne ali druge ukrepe za zagotovitev, da se naklepno dejanje prisiljenja odraslega ali otroka v poroko opredeli kot kaznivo.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1C) sprejet 9. julija 2015 določa, da se »Prisilna sklenitev zakonske zveze ali vzpostavitve podobne skupnosti (132.a člen) in »Zalezovanje« (134.a člen), dodata med znake kaznivega dejanja opredeljene v Kazenskem zakoniku.

K uresničevanju namena Istanbulske konvencije bo prispevala tudi pripravljena novela ZPND, ki je v zaključni fazi medresorske obravnave in bo predvidoma do konca julija 2015 obravnavana na vladi ter posredovana Državnemu zboru. V osmih letih izvajanja ZPND je praksa pokazala, da je potrebno zakon nadgraditi, da se bo izboljšalo usklajeno delovanje državnih institucij pri obravnavi nasilja v družini in sprejemanju ukrepov za zaščito žrtev. Na MDDSZ se je tako že aprila 2015 oblikovala medresorska delovna skupina, ki je vključevala tako predstavnike relevantnih resorjev za obravnavo nasilja v družini kot tudi predstavnike izvajalcev, sodišč in nevladnih organizacij. Namen delovne skupine je bil, da preuči izkušnje z izvajanjem zakona in pripravi predlog novele, ki bi veljavni zakon nadgradil in izboljšal delovanje državnih institucij. Predlagana novela ZPND sledi načelom Istanbulske konvencije, primeroma navajamo nekaj predlaganih sprememb:

- V predlogu zakona se **širi opredelitev družinskih članov**, saj je bilo v praksi zaznati več primerov, ko je do nasilja prihajalo med osebami, ki so bile v določenem partnerskem ali intimnem razmerju, pa jih ni bilo mogoče uvrstiti v nobeno izmed kategorij družinskih članov po tem zakonu. Po novem naj bi se npr. za družinske člane šteli tudi osebe, ki so v partnerskem razmerju, ne glede na to ali živijo v skupnem gospodinjstvu (ti. nasilje na zmenkih – dating violence), prav tako tudi, če je razmerje ali skupnost že prenehala, in novi partnerji družinskih članov po tem zakonu.
- **Širi se opredelitev nasilja v družini**, kjer se predlaga, da se za nasilje šteje **že grožnja s tovrstnim nasiljem**. Dodatno naj bi za fizično nasilje štelo tudi prisiljevanje v delo ali opustitev dela ter omejevanje gibanja in komuniciranja, za spolno nasilje pa tudi objavljanje spolnih vsebin o žrtvi. Kot psihično nasilje se dodatno opredeljuje razširjanje informacij o žrtvi. Širi pa se tudi opredelitev ekonomskega nasilja, in sicer kot neizpolnjevanje obveznosti do družinskega člana ali prelaganje obveznosti na družinskega člana, brez njegove vednosti ali pristanka.

- Dodaja se povsem **nova oblika družinskega nasilja zalezovanje**, ki je opredeljeno kot naklepno ponavljajoče se neželjeno vzpostavljanje stika, fizično vsiljevanje, opazovanje, vmešavanje v storitve oziroma usluge ali druga oblika neželenega vdora v življenje žrtve, ki povzroči strah, ponižanje, občutek manjvrednosti, ogroženosti in druge duševne stiske.
- Posebej se dodaja določilo o **prepovedi telesnega kaznovanja otrok**, kar je ena izmed neizpolnjenih zavez Slovenije, na katero nas je že večkrat opozoril Svet Evrope. Spomnimo, da je bila prepoved telesnega kaznovanja otrok že potrjena v Družinskem zakoniku, ki pa je bil na žalost zaradi parcialnih interesov zavrnjen na referendumu.
- Dodaja se poudarjena **dolžnost prijave sumov nasilja nad otroki tudi za izvajalce vsebin za otroke v športnih in kulturnih združenjih**.
- Za dodatno zaščito otrok pred izpostavljanjem v javnosti se dodaja dodatna omejitev, da je to dopustno le, **če se s tem ne izpostavlja otrok** ali njihovih osebnih podatkov.
- S predlogom novele se sodišču dopušča možnost, da ukrepe po tem zakonu izreče tudi na predlog CSD (ne le na predlog žrtve). **Širi se tudi nabor možnih ukrepov sodišča**, zlasti takšnih za zaščito otrok (npr. prepoved izdaje osebnih dokumentov, prepoved prehoda državne meje z otrokom, napotitev otroka na nujni pregled ali zdravljenje).
- Podrobneje se določa vsebine obveznih usposabljanj za strokovne delavce, ki se pri svojem delu srečujejo z nasiljem v družini.
- Izključuje se alternativno reševanje sporov v postopkih, ki se vodijo zaradi vseh oblik nasilja.
- Dopolnjuje se naslov in vsebina resolucije o nacionalnem programu za preprečevanje nasilja v družini, tako da vključuje tudi nasilje nad ženskami.

S spoštovanjem,

Dr. Anja KOPAČ MRAK
MINISTRICA